

ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

= προτάσεις που αποδίδονται σε κάποιον όρο (κύριο ή δευτερεύοντα) άλλης πρότασης, ο οποίος είτε υπάρχει στο λόγο (π.χ. (1)) είτε εννοείται (π.χ. (36)).

- **σύνδεσμοι:** αναφορικός συμπληρωματικός δείκτης που ή αντωνυμική φράση ο οποίος/η οποία/το οποίο

- **περιοριστικές / μη περιοριστικές αναφορικές προτάσεις**

- **περιοριστικές** – όταν είναι απαραίτητο συμπλήρωμα του όρου που προσδιορίζουν
- **μη περιοριστικές** – όταν δεν αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα του όρου που προσδιορίζουν

- **άρνηση:** δε(ν) – εκτός αν υπάρχει στην αναφορική πρόταση ο σύνδεσμος να, οπότε δέχονται άρνηση μη(ν): *Θέλουμε μια δασκάλα που να (μη) μας μάθει αγγλικά.* (αναφορική μεικτή πρόταση, „αναφορική τελική πρόταση“)

Βρήκα έναν τρόπο, που να (μη) λύνει άμεσα το πρόβλημά σου.

(αναφορική μεικτή πρόταση, „αναφορική αποτελεσματική πρόταση“)

- (1) *Ο καθηγητής που μας έκανε Ιστορία ήταν πολύ καλός.*
- (2) *Ο καινούριος μας καθηγητής, που σπούδασε στις Η.Π.Α., είναι πολύ καλός.*
- (3) *Η κοπέλα έφυγε που / η οποία ήθελε να μιλήσει.*
- (4) *Ήρθε κι ο Γιάννης να τη δει, ο οποίος / που δεν είναι πολύ φίλος της.*
- (5) *Η συζήτηση την οποία κάναμε πρέπει να μείνει μεταξύ μας.*
- (6) *Καταλαβαίνω πάντα τους ανθρώπους οι οποίοι λένε ψέματα.*
- (7) *Αυτός είναι ο άνθρωπος του οποίου / στον οποίο έχω μιλήσει επανειλημμένως.*
- (8) *Κάθε παιδί του οποίου ο πατέρας είναι πολύτεκνος δεν πληρώνει δίδακτρα.*
- (9) *Απέλυσαν τους καθηγητές και τις καθηγήτριες οι οποίοι έκαναν απεργία.*
- (10) *Οι γυναίκες και τα παιδιά τους οποίους πλησιάσαμε ήταν χάλια.*
- (11) *Ο άνθρωπος από τον οποίο πήρα τα λεφτά μου τα ζήτησε πίσω.*
- (12) *Η γυναίκα με την οποία τον είδαμε χθες ήταν η αδελφή του.*
- (13) *Ο σκοπός για τον οποίο πολεμήσαμε απέτυχε.*
- (14) *Ο μαθητής στον οποίο έδωσες το βιβλίο δεν είναι πολύ συνεπής.*
- (15) *Η κοπέλα κοντά στην οποία καθόσουνα είναι η αρραβωνιαστικιά του.*
- (16) *Τον κ. Φωκά, δίπλα στον οποίο καθόμουνα δύο χρόνια, τον ξέρω καλά.*
- (17) *Ο άντρας του οποίου το παιδί/ το παιδί του οποίου είναι μαθητής μου με επισκέφτηκε σήμερα.*
- (18) *Η πόλη της οποίας η καταστροφή/ η καταστροφή της οποίας ήταν πλήρης ξαναχτίστηκε.*
- (19) *Αυτός είναι ο αγρός του οποίου το μεγαλύτερο μέρος / το μεγαλύτερο μέρος του οποίου ανήκει στη Χριστίνα.*
- (20) *Ο φοιτητής ο οποίος μας είπε η Ελένη ότι δε διαβάζει.*
- (21) *Ο νεαρός τον οποίο μας είπαν ότι δεν (τον) ξέρουν.*
- (22) *Εκείνος ο φίλος της στον οποίο μας έλεγαν ότι δεν έχουν καμία εμπιστοσύνη.*
- (23) *Ο άνθρωπος που είδαμε στην ταβέρνα. / Ο άνθρωπος που τον είδαμε στην ταβέρνα.*
- (24) *Το παιδί που δώσαμε το βιβλίο. / Το παιδί που του δώσαμε το βιβλίο.*
- (25) *Το κουτί που έβαλε το δώρο.*
- (26) *Το μαχαίρι που έκοψε το τυρί.*
- (27) *Το πρώτο μου σπίτι που κοντά (του) ήταν ένα πάρκο.*
- (28) *Το καφενείο που απέναντί (του) ήταν το ξενοδοχείο μας.*
- (29) *Πρέπει να βρούμε ξεναγό ο οποίος / που να μιλάει σουηδικά.*
- (30) *Ξέρεις άνθρωπο ο οποίος / που να μη λέει ποτέ του ψέματα;*
- (31) *Ο Χριστιανισμός χρειάζεται μια γλώσσα που να μεταδώσει το κήρυγμά του.*
- (32) *Δεν είχε τραύματα πολλά που να χρειάζονταν ιδιαίτερη περιποίηση.*
- (33) *Θυμάσαι καμιά φορά που να μη μαλώσαμε;*

ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

*Δεν υπήρχε παιδί που να μην περνάει απ' το σπίτι μας.
Δεν υπήρχε παιδί που να μην περνούσε απ' το σπίτι μας.
Δεν υπήρχε παιδί που να μην περάσει απ' το σπίτι μας.
Δεν υπήρχε παιδί που να μην πέρασε απ' το σπίτι μας.*

- **ελεύθερες/ακέφαλες αναφορικές προτάσεις**

- **σύνδεσμοι:** *αντωνυμίες όποιος, όσος, ό, τι, οποιοσδήποτε, οτιδήποτε ... ή επιρρήματα όπως, όπου, οπουδήποτε, όποτε, οποτεδήποτε, όσο, οσοδήποτε ...*

- (34) Φάγαμε ό, τι βρήκαμε.
(35) Πήραμε μαζί μας όποιον(δήποτε) ήθελε να' ρθει.
(36) Πάντα φιλοξενεί όσους έρχονται στο σπίτι του.
(37) Όσους / Όσοι έρχονται στο σπίτι του τους φιλοξενεί πάντα.
(38) Θα πάει όπου(δήποτε) τον στείλεις.
(39) Όποιος / Όποιον πει την αλήθεια θα τον συγχωρέσω αμέσως.
(40) Σε όποιο καφενείο πας, θα ακούσεις την ίδια συζήτηση.
(41) Όποιος θέλει, ας ακολουθήσει.
(42) Αλλοίμονο σε όσους συνήθισαν το καλό φαί.
(43) Κανείς απ' όσους είχαν πιάσει δεν γλύτωσε.
(44) Όποιος κι αν / και να με ζητήσει, πες του ότι δεν είμαι εδώ.
(45) Όπου και να ταξιδέψω, η Ελλάδα με πληγώνει.*

Στις παρακάτω περιόδους να βρείτε τις δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις, να τις χαρακτηρίσετε ως περιοριστικές ή μη περιοριστικές και να βάλετε κόμμα όπου χρειάζεται.

- 1) Τον κύριο που είδαμε σήμερα τον γνωρίζω από το στρατό.*
- 2) Μας μίλησε με τρόπο που δεν περίμενε κανείς από εμάς.*
- 3) Το χιόνι που έπεφτε όλη μέρα είχε καλύψει τα πάντα.*
- 4) Το θεατρικό έργο που θα παρακολουθήσουμε είχε μεγάλη επιτυχία.*
- 5) Ο Γιώργος που είναι διευθυντής της εταιρείας έχει κάνει σπουδές στη Γαλλία.*
- 6) Δεν εγκρίνω τους χειρισμούς που κάνεις.*
- 7) Θα φορέσει το καινούριο της φόρεμα που αγόρασε στην Αθήνα.*

*Zloději museli rozřezat řetězy, jimiž byly krabice svázané.
Jan a Helena, kteří chodí vždy ven s přáteli, zůstali dnes večer sami.
Všichni, kteří chtěli jet na výlet, byli zvaní.
Neznám žádného Řeka, který by nejedl chleba.
Neexistovalo nic na světě, co by dědeček nevěděl.
Tomu člověku, kterého jsi pozdravil, bych nepodal ani ruku.
Chtěl bych najít dobrého učitele, který by mě naučil dokonale francouzsky.
Všechno, co chci a budu chtít, je tady.
Dům, v jehož blízkosti jsem bydlel, byl zbourán.
Udělal jsi, co jsi mohl, víc už udělat nemůžeš.
V tu chvíli, kdy jsem přijel, byli už pryč.
Těm, co přišli, jsme dali dárky.
Dali jsme dárky těm, co přišli.
Toho, kdo půjde se mnou, pozvu na zmrzlinu.
Na zmrzlinu pozvu toho, kdo půjde se mnou.
Jak si usteleš, tak si lehneš.
Jedna z těch dívek, jejichž jména už neznám, mě později navštívila.
Udělám, co mi řekneš.*